

V Bruseli 11. júla 2023
(OR. en)

11132/1/23
REV 1

ECOFIN 658
UEM 192
SOC 484
EMPL 335
COMPET 679
ENV 758
EDUC 271
RECH 303
ENER 394
JAI 904
GENDER 135
ANTIDISCRIM 129
JEUN 173
SAN 410

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. predch. dok.:	11132/23
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 603 final
Predmet:	ODPORÚČANIE RADY, ktoré sa týka národného programu reforiem Česka na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Česka na rok 2023

Delegáciám v prílohe zasielame vyššie uvedený návrh odporúčania Rady v znení, o ktorom rokovali Rada a Európska rada na základe odporúčania Komisie COM(2023) 603 final.

ODPORÚČANIE RADY

Z...,

ktoré sa týka národného programu reforiem Česka na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Česka na rok 2023

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh², a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

keďže:

- (1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241³, ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „mechanizmus“), nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus poskytuje členským štátom finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. V súlade s prioritami európskeho semestra prispieva mechanizmus k obnove hospodárstva, k inkluzívnemu zotaveniu a vykonávaniu udržateľných reforiem a investícií zvyšujúcich rast, najmä reforiem a investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie a na posilnenie odolnosti hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci Únie a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv. Maximálny finančný príspevok pre členský štát v rámci mechanizmu bol aktualizovaný 30. júna 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komisia 22. novembra 2022 prijala ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2023, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2023. Európska rada 23. marca 2023 schválila priority ročného prieskumu udržateľného rastu na rok 2023, ktoré sa sústreďujú na štyri rozmery konkurencieschopnej udržateľnosti. Komisia 22. novembra 2022 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania na rok 2023, v ktorej Česko určila za jeden z členských štátov, ktoré môžu byť postihnuté nerovnováhami alebo ktorým môže hroziť, že budú postihnuté nerovnováhami, a v prípade ktorých bude potrebné hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2023, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny⁴ 16. mája 2023 a spoločnú správu o zamestnanosti 13. marca 2023.
- (3) Hoci hospodárstva Únie vykazujú pozoruhodnú odolnosť, geopolitický kontext má na ne naďalej negatívny vplyv. Keďže Únia stojí pevne po boku Ukrajiny, program hospodárskej a sociálnej politiky Únie sa zameriava na zmierňovanie negatívneho vplyvu energetických šokov v krátkodobom horizonte, a to tak v prípade zraniteľných domácností, ako aj v prípade zraniteľných podnikov, pričom sa zároveň snaží nepoľavovať v úsilí o dosiahnutie zelenej a digitálnej transformácie, podpore udržateľného a inkluzívneho rastu, zabezpečovaní makroekonomickej stability a zvyšovaní odolnosti v strednodobom horizonte. Zároveň sa intenzívne zameriava aj na zvyšovanie konkurencieschopnosti a produktivity Únie.

⁴ Odporúčanie Rady zo 16. mája 2023 o hospodárskej politike eurozóny (Ú. v. EÚ C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Komisia 1. februára 2023 vydala oznámenie s názvom „Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody určený pre vek emisnej neutrálnosti“ (ďalej len „Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody“). Cieľom Priemyselného plánu v kontexte Zelenej dohody je posilniť konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu Únie a podporiť rýchly prechod ku klimatickej neutralite. Je doplnkom k úsiliu prebiehajúcemu v rámci Európskej zelenej dohody a plánu REPowerEU. Jeho cieľom je aj poskytnúť priaznivejšie prostredie na zvyšovanie výrobných kapacít Únie pre emisne neutrálne technológie a výroby, ktoré sú potrebné na splnenie ambiciózných cieľov Únie v oblasti klímy, a zabezpečiť prístup k relevantným kritickým surovinám, a to aj diverzifikáciou získavania zdrojov, riadnym využívaním geologických zdrojov v členských štátoch a maximalizáciou miery recyklácie surovín. Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody spočíva na štyroch pilieroch, ktorými sú predvídateľné a zjednodušené regulačné prostredie, rýchlejší prístup k finančným prostriedkom, zlepšovanie zručností a otvorený obchod v záujme vybudovania odolnejších dodávateľských reťazí. Komisia 16. marca 2023 vydala ďalšie oznámenie s názvom „Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030“, ktorého štruktúra je založená na deviatich vzájomne sa posilňujúcich faktoroch s cieľom dopracovať sa k regulačnému rámcu, ktorý by povzbudzoval rast. V oznámení sa stanovujú politické priority zamerané na aktívne zabezpečovanie štrukturálnych zlepšení, dobre cielených investícií a regulačných opatrení pre dlhodobú konkurencieschopnosť Únie a jej členských štátov. Ďalej uvedené odporúčania pomáhajú riešiť tieto priority.
- (5) V roku 2023 pokračuje európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík vo svojom vývoji v súlade s vykonávaním mechanizmu. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je naďalej nevyhnutné, aby sa plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány sa zaoberajú všetkými príslušnými odporúčaniami pre jednotlivé krajiny vydanými v posledných rokoch alebo ich významnou časťou. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019, 2020 a 2022 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli zrevidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

- (6) Cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435⁵ (ďalej len „nariadenie REPowerEU“), ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je čo najskôr ukončiť závislosť Únie od dovozu ruských fosílnych palív. Prispeje sa tým k energetickej bezpečnosti a diverzifikácii dodávok energie do Únie a zároveň sa zvýši miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, zvýšia sa kapacity na uskladňovanie energie a energetická efektívnosť. Nariadenie REPowerEU umožňuje členským štátom pridať do svojich národných plánov obnovy a odolnosti novú kapitolu REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU. Tieto reformy a investície pomôžu tiež posilniť konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu Únie, ako sa uvádza v Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody, a prispievajú k plneniu odporúčaní pre jednotlivé krajiny týkajúcich sa energetiky, ktoré boli pre členské štáty vydané v roku 2022 a prípadne v roku 2023. Nariadením REPowerEU sa zavádza nová kategória nenávratnej finančnej podpory, ktorú majú členské štáty k dispozícii na financovanie nových reforiem a investícií súvisiacich s energetikou v rámci svojich plánov obnovy a odolnosti.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1).

- (7) Komisia 8. marca 2023 prijala oznámenie, ktoré obsahuje usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2024 (ďalej len „oznámenie z 8. marca 2023“). Jeho cieľom je podporiť členské štáty pri vypracúvaní programov stability a konvergenčných programov, a tým posilniť koordináciu politík. Komisia pripomenula, že všeobecná úniková doložka Paktu stability a rastu sa koncom roka 2023 deaktivuje. Vyzvala na prijatie fiškálnych politík v rokoch 2023 – 2024, ktoré zabezpečia strednodobú udržateľnosť dlhovej služby a udržateľným spôsobom zvýšia potenciálny rast, a vyzvala členské štáty, aby vo svojich programoch stability a konvergenčných programoch na rok 2023 stanovili, ako vo svojich fiškálnych plánoch zabezpečia dodržiavanie referenčnej hodnoty na úrovni 3 % hrubého domáceho produktu (HDP) stanovenej v zmluve a realistické a nepretržité znižovanie dlhu, resp. jeho udržanie na obozretnej úrovni v strednodobom horizonte. Komisia tiež vyzvala členské štáty, aby postupne zrušili vnútroštátne fiškálne opatrenia zavedené na ochranu domácností a podnikov pred energetickým cenovým šokom, pričom začnú najmenej cieľovými opatreniami. Zároveň uviedla, že ak by v dôsledku obnovených tlakov na ceny energie bolo potrebné predĺžiť podporné opatrenia, členské štáty by takéto opatrenia mali lepšie zacieliť na zraniteľné domácnosti a podniky. Komisia uviedla, že fiškálne odporúčania budú kvantifikované a diferencované. Okrem toho, ako sa navrhuje v jej oznámení z 9. novembra 2022 o smerovaní reformy rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ, fiškálne odporúčania by sa sformulovali na základe čistých primárnych výdavkov. Odporučila, aby všetky členské štáty pokračovali v ochrane investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečili účinné využívanie finančných prostriedkov z mechanizmu a z iných fondov Únie, a to najmä v prospech cieľov zelenej a digitálnej transformácie a odolnosti. Komisia uviedla, že navrhne Rade, aby na jar 2024 začala postupy pri nadmernom deficite, a to na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023 v súlade so súčasnými právnymi ustanoveniami.

- (8) Komisia 26. apríla 2023 predložila legislatívne návrhy na zavedenie komplexnej reformy pravidiel Únie týkajúcich sa správy hospodárskych záležitostí. Hlavným cieľom návrhov je posilniť udržateľnosť verejného dlhu a podporiť udržateľný a inkluzívny rast vo všetkých členských štátoch prostredníctvom reforiem a investícií. Komisia sa vo svojich návrhoch zameriava na zvýšenie zodpovednosti členských štátov, zjednodušenie rámca a posun smerom k väčšiemu strednodobému zameraniu v kombinácii s účinným a súdržnejším presadzovaním. Podľa záverov Rady zo 14. marca 2023 o usmerneniach týkajúcich sa reformy rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ je cieľom ukončiť legislatívnu prácu v roku 2023.
- (9) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Česko predložilo Komisii 1. júna 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 8. septembra 2021 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Česka⁶. Uvoľnenie splátok je podmienené prijatím rozhodnutia Komisie v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241 o tom, že Česko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.

⁶ ST 11047/2021 INIT; ST 11047/2021 ADD 1; ST 11047/2021 ADD 1 COR 1.

- (10) Česko predložilo 13. apríla 2023 svoj národný program reforiem na rok 2023 a 28. apríla 2023 aj svoj konvergenčný program na rok 2023 v súlade s článkom 8 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1466/97. Obidva programy sa s cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi posudzovali spoločne. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2023 zohľadňujú aj polročné správy Česka o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti.
- (11) Komisia 24. mája 2023 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Česka na rok 2023. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Česko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu, ktoré prijala Rada v rokoch 2019 až 2022, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Česka. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Česka pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

- (12) Komisia vykonala v súvislosti s Českom hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 a jeho výsledky uverejnila 24. mája 2023. Komisia dospela k záveru, že v Česku neexistujú makroekonomické nerovnováhy. Zraniteľné miesta sa týkajú najmä cenovej konkurencieschopnosti a cien nehnuteľností na bývanie, no pravdepodobne budú v budúcnosti limitované, keďže dlh domácností je obmedzený a očakáva sa, že inflácia sa spomalí výrazne rýchlejšie, než je priemer Únie. Hospodárstvo výrazne zasiahlo cenový šok v súvislosti so zvýšením cien energie, pričom inflácia rýchlo rástla. K zrýchleniu inflácie prispeli aj voľné zámery fiškálnej politiky od prepuknutia pandémie COVID-19. Hoci celkové cenové tlaky zostávajú zvýšené, predpokladá sa, že cenová konkurencieschopnosť sa čiastočne zotaví v dôsledku klesajúcich cien energie, a nie sú žiadne bezprostredné problémy v oblasti vonkajšej udržateľnosti. Očakáva sa, že inflácia sa spomalí výrazne rýchlejšie, než je priemer Únie. Ak by však inflácia pretrvávala, pre konkurencieschopnosť Česka by to mohlo predstavovať určité riziká. V dôsledku nedávneho zhoršenia bežného účtu treba v budúcnosti jeho stav ďalej dôkladne monitorovať. V posledných rokoch sa dopyt po bývaní výrazne zvýšil, pričom tento vývoj podnietili nízke úrokové sadzby, vysoký rast príjmov a uvoľnené makroprudenciálne opatrenia. Ponuka bývania však s týmto vývojom nedokázala držať krok. Ceny nehnuteľností na bývanie počas pandémie rástli výraznejšie, ale v polovici roka 2022 sa tento rast začal zmiernovať v dôsledku vyšších úrokových sadzieb a prísnejších úverových podmienok. Zdá sa však, že riziká výraznej korekcie cien nehnuteľností na bývanie sú nízke, dlh domácností je obmedzený a bankový sektor je zdravý. Ak by však obmedzená reakcia na strane ponuky v strednodobom horizonte pretrvávala, prispelo by to k ďalšiemu rastu cien. Na obmedzenie inflácie treba vyvinúť ďalšie úsilie. Na urýchlené zníženie inflácie treba výrazne spomaliť rast dopytu, čo možno dosiahnuť dostatočne prísnou menovou a fiškálnou politikou.

- (13) Podľa údajov, ktoré overil Eurostat, sa deficit verejných financií Česka znížil z 5,1 % HDP v roku 2021 na 3,6 % HDP v roku 2022, zatiaľ čo dlh verejnej správy sa zvýšil zo 42,0 % HDP na konci roku 2021 na 44,1 % HDP na konci roku 2022. Komisia 24. mája 2023 vydala správu podľa článku 126 ods. 3 zmluvy. V uvedenej správe sa rozoberala rozpočtová situácia Česka, keďže jeho deficit verejných financií v roku 2022 presiahol referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve. V správe sa konštatovalo, že kritérium deficitu nebolo dodržané. V súlade s oznámením z 8. marca 2023 Komisia nenavrhol začatie nových postupov pri nadmernom deficite na jar 2023. Komisia následne uviedla, že navrhne Rade, aby na jar 2024 začala postupy pri nadmernom deficite na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023. Česko by to malo zohľadniť pri plnení svojho rozpočtu na rok 2023 a pri zostavovaní svojho rozpočtu na rok 2024.
- (14) Saldo verejných financií ovplyvnili opatrenia fiškálnej politiky podniknuté na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie. V roku 2022 takéto opatrenia fiškálnej politiky znižujúce príjmy zahŕňali zníženie spotrebných daní z benzínu a nafty, zrušenie cestnej dane pre podniky a zníženie príplatku za energiu z obnoviteľných zdrojov, ktorý platia koncoví používatelia. Na druhej strane takéto opatrenia fiškálnej politiky zvyšujúce výdavky zahŕňali paušálny príspevok na účty za energiu („úsporná tarifa“), podporu priemyslu postihnutého vysokými cenami energie a jednorazový príspevok na deti. Komisia odhaduje, že čisté rozpočtové náklady na tieto opatrenia v roku 2022 predstavovali 0,7 % HDP. Saldo verejných financií bolo ovplyvnené aj rozpočtovými nákladmi na dočasnú ochranu vysídlených osôb z Ukrajiny, ktoré sa v roku 2022 odhadujú na 0,3 % HDP. Odhadované náklady na dočasné núdzové opatrenia súvisiace s krízou spôsobenou ochorením COVID-19 zároveň klesli z 2,0 % HDP v roku 2021 na 0,1 % HDP v roku 2022.
- (15) Rada 18. júna 2021 odporučila, aby Česko⁷ v roku 2022 zachovalo podporné zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého mechanizmom a aby zachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov.

⁷ Odporúčanie Rady z 18. júna 2021, ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Česka na rok 2021 (Ú. v. EÚ C 304, 29.7.2021, s. 10).

- (16) Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky⁸ v roku 2022 vo všeobecnosti neutrálne, a to na úrovni -0,1 % HDP, ako to odporúčala Rada. V súlade s odporúčaním Rady Česko naďalej podporovalo obnovu, a to aj investíciami financovanými z mechanizmu. Výdavky financované z grantov v rámci mechanizmu a z iných fondov Únie dosiahli v roku 2022 výšku 1,1 % HDP (1,1 % HDP v roku 2021). Investície financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali neutrálny príspevok k zámerom fiškálnej politiky⁹. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) zároveň predstavoval reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,3 percentuálneho bodu. Česko teda dostatočne kontrolovalo rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov. Česko tak zachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov, ako odporučila Rada.
- (17) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové projekcie uvedené v konvergenčnom programe na rok 2023, je v súlade s prognózou Komisie z jari 2023. Vláda predpokladá, že reálny HDP sa v roku 2023 zvýši o 0,1 % a v roku 2024 o 3,0 %. Na porovnanie, v prognóze Komisie z jari 2023 sa predpokladá podobný rast reálneho HDP na úrovni 0,2 % v roku 2023 a 2,6 % v roku 2024.

⁸ Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako zmena primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení) okrem dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou spôsobenou ochorením COVID-19, ale vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci mechanizmu a z iných fondov Únie v porovnaní so strednodobým potenciálnym rastom. Podrobnejšie informácie sú uvedené v rámčeku 1 v tabuľkách týkajúcich sa fiškálnej štatistiky.

⁹ Ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali expanzívny príspevok vo výške 0,4 percentuálneho bodu HDP, ktorý bol okrem iného spôsobený platbami Českej pošty za poskytovanie univerzálnych poštových služieb v rokoch 2018 – 2022.

- (18) Vláda vo svojom konvergenčnom programe na rok 2023 očakáva, že deficit verejných financií sa v roku 2023 zníži na 3,5 % HDP. Nepatrný pokles v roku 2023 odzrkadľuje najmä vyššie výdavky, ako sú dotácie súvisiace s podpornými opatreniami v oblasti energetiky alebo vyššia tvorba hrubého fixného kapitálu, ktoré sú kompenzované nižším rastom iných výdavkových položiek a vyššími príjmami z fondov Únie. Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa zníži zo 44,1 % na konci roku 2022 na 43,5 % na konci roku 2023. V prognóze Komisie z jari 2023 sa na rok 2023 predpokladá deficit verejných financií na úrovni 3,6 % HDP. To je v súlade s deficitom, ktorý sa predpokladá v konvergenčnom programe na rok 2023. V prognóze Komisie z jari 2023 sa počíta s nižším pomerom dlhu verejnej správy k HDP, a to 42,9 % na konci roku 2023. Rozdiel je spôsobený predpokladaným vyšším rastom nominálneho HDP.

- (19) Saldo verejných financií v roku 2023 budú podľa očakávaní naďalej ovplyvňovať opatrenia podniknuté na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie. Patria medzi ne opatrenia z roku 2022, ktorých platnosť bola predĺžená (najmä zníženie príplatku za obnoviteľné zdroje energie, ktorý platia koncoví používatelia, a zníženie spotrebných daní z motorovej nafty), a nové opatrenia, ako napríklad zastropovanie cien elektrickej energie a plynu a podpora v odvetví vykurovania. Náklady na uvedené opatrenia sú čiastočne kompenzované daňami z neočakávaných ziskov dodávateľov energie, konkrétne poplatkom, ktorý výrobcovia elektrickej energie platia z príjmov nad určitou cenovou hladinou, a daňou z neočakávaných ziskov pre spoločnosti pôsobiace v oblasti výroby elektriny a plynu a obchodu s nimi, ťažby fosílnych zdrojov, palív a petrochemických výrobkov. Po zohľadnení týchto príjmov sa v prognóze Komisie z jari 2023 predpokladajú v roku 2023 čisté rozpočtové náklady na podporné opatrenia na úrovni 1,3 % HDP¹⁰. Zdá sa, že väčšina opatrení v roku 2023 nie je zameraná na najzraniteľnejšie domácnosti alebo podniky, pričom plne nevysielať cenový signál na zníženie dopytu po energii a zvýšenie energetickej efektívnosti. V dôsledku toho sa v prognóze Komisie z jari 2023 výška cielených podporných opatrení, ktorú možno zohľadniť pri posudzovaní dodržiavania odporúčania Rady z 12. júla 2022¹¹, odhaduje na 0,1 % HDP v roku 2023 (v porovnaní s 0,2 % HDP v roku 2022). Predpokladá sa, že rozpočtové náklady na poskytnutie dočasnej ochrany pre vysídlené osoby z Ukrajiny sa v porovnaní s rokom 2022 znížia o 0,1 percentuálneho bodu HDP.

¹⁰ Tento údaj predstavuje úroveň ročných rozpočtových nákladov na uvedené opatrenia, a to vrátane bežných príjmov a výdavkov, a prípadne aj opatrení v oblasti kapitálových výdavkov.

¹¹ Odporúčanie Rady z 12. júla 2022, ktoré sa týka národného programu reforiem Česka na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Česka na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 334, 1.9.2022, s. 19).

- (20) Rada vo svojom odporúčaní z 12. júla 2022 odporučila Česku, aby prijalo opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby bol v roku 2023 rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi politiky¹², pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cielená podpora pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. Česko by malo byť pripravené prispôsobiť bežné výdavky vyvíjajúcej sa situácii. Česku bolo zároveň odporúčané zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu REPowerEU, okrem iného aj využitím mechanizmu a iných fondov Únie.
- (21) V prognóze Komisie z jari 2023 sa predpokladá, že zábery fiškálnej politiky budú v roku 2023 v kontexte vysokej inflácie reštriktívne (+1,4 % HDP), pričom v roku 2022 boli zábery fiškálnej politiky vo všeobecnosti neutrálne (-0,1 % HDP). Očakáva sa, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez diskrečných príjmových opatrení) bude v roku 2023 predstavovať reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 1,2 % HDP. To zahŕňa zníženie nákladov na cielené podporné opatrenia pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, o 0,1 % HDP. Zahnuté sú tu aj nižšie náklady na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (o 0,1 % HDP). Možno teda konštatovať, že predpokladaný rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov je v súlade s odporúčaním Rady z 12. júla 2022. Výdavky financované z grantov v rámci mechanizmu a z iných fondov Únie majú v roku 2023 predstavovať 1,6 % HDP, zatiaľ čo investície financované z vnútroštátnych zdrojov majú predstavovať reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,5 percentuálneho bodu¹³. Česko teda plánuje financovať dodatočné investície prostredníctvom mechanizmu a iných fondov Únie a nepredpokladá sa, že zachová investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Krajina plánuje financovať verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti, ako napríklad zlepšovanie energetickej efektívnosti verejných budov alebo investície do železníc či digitálnych služieb, ktoré sú čiastočne financované z mechanizmu a iných fondov Únie.

¹² Na základe prognózy Komisie z jari 2023 sa rast potenciálneho HDP Česka, ktorý sa používa na meranie zámerov fiškálnej politiky, v strednodobom horizonte (desaťročný priemer) odhaduje na 13,3 % v nominálnom vyjadrení.

¹³ Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať reštriktívny príspevok vo výške 0,1 percentuálneho bodu HDP.

- (22) Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že deficit verejných financií v roku 2024 klesne na úroveň 2,9 % HDP. V poklese v roku 2024 sa odzrkadľuje najmä postupné ukončenie podporných opatrení v oblasti energetiky, čo povedie k nižším dotáciám a nižšiemu rastu sociálnych platieb v porovnaní s rastom nominálneho HDP.

Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa koncom roka 2024 zvýši na 44,0 %. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2023 predpokladá, že deficit verejných financií bude v roku 2024 na úrovni 3,0 % HDP.

To je vo všeobecnosti v súlade s deficitom predpokladaným v konvergenčnom programe na rok 2023. Podľa prognózy Komisie z jari 2023 by mal byť pomer dlhu verejnej správy k HDP nižší a dosiahnuť úroveň 43,1 % v roku 2024.

- (23) V konvergenčnom programe na rok 2023 sa predpokladá postupné ukončenie väčšiny podporných opatrení v oblasti energetiky v roku 2024. Komisia v súčasnosti odhaduje, že čisté náklady na podporné opatrenia v oblasti energetiky budú v roku 2024 predstavovať 0,0 % HDP (oproti 1,3 % HDP v roku 2023). Tieto odhady sú založené na predpoklade, že ceny energie nezačnú opäť rásť.

- (24) V nariadení (ES) č. 1466/97 sa požaduje ročné zlepšenie štrukturálneho rozpočtového salda smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu o referenčnú hodnotu na úrovni 0,5 % HDP¹⁴. Vzhľadom na aspekty fiškálnej udržateľnosti a potrebu znížiť deficit pod referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve by bolo podľa Komisie vhodné, aby sa v roku 2024 štrukturálne saldo zlepšilo aspoň o 0,5 % HDP. V záujme zabezpečenia takéhoto zlepšenia a v súlade s metodikou Komisie by rast čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov¹⁵ v roku 2024 nemal presiahnuť 6,0 %, ako sa uvádza v tomto odporúčaní. Prispeje to aj k zníženiu jadrovej inflácie, ktorá je výrazne nad priemerom Únie a ktorá by mohla viesť k strate konkurencieschopnosti, ak bude pretrvávať. Zároveň by sa mali postupne zrušiť zostávajúce podporné opatrenia v oblasti energetiky (ktoré Komisia v súčasnosti odhaduje na 1,3 % HDP v roku 2023), ak to umožní vývoj na trhu s energiou a počnúc najmenej cielenými opatreniami, a súvisiace úspory by sa mali použiť na zníženie deficitu verejných financií. Podľa odhadov Komisie by to viedlo k rastu čistých primárnych výdavkov, ktorý by bol pod odporúčanou maximálnou mierou rastu na rok 2024.
- (25) V prognóze Komisie z jari 2023 sa očakáva, že za predpokladu nezmenených politík budú čisté primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 rásť na úrovni 3,0 %, čo je pod odporúčanou mierou rastu.
- (26) Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že verejné investície sa znížia zo 4,9 % HDP v roku 2023 na 4,4 % HDP v roku 2024. Nižšie investície sú spôsobené nižšími investíciami financovanými z vnútroštátnych zdrojov a investíciami financovanými z prostriedkov Únie, okrem mechanizmu.

¹⁴ V článku 5 nariadenia (ES) č. 1466/97 sa takisto vyžaduje úprava vo výške viac ako 0,5 % HDP pre členské štáty s verejným dlhom presahujúcim 60 % HDP alebo s výraznejšími rizikami v oblasti udržateľnosti dlhovej služby.

¹⁵ Čisté primárne výdavky sú vymedzené ako výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov bez diskrečných príjmových opatrení a bez úrokových výdavkov a výdavkov na cyklickú nezamestnanosť.

- (27) V konvergenčnom programe na rok 2023 je načrtnuté strednodobé fiškálne smerovanie do roku 2026. Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že deficit verejných financií postupne klesne na úroveň 2,4 % HDP v roku 2025, pričom do roku 2026 má klesnúť na 2,2 % HDP. Predpokladá sa teda, že deficit verejných financií klesne v roku 2024 pod úroveň 3 % HDP. Podľa konvergenčného programu na rok 2023 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa zvýši zo 44,0 % na konci roku 2024 na 45,0 % na konci roku 2026.
- (28) Česko čelí v strednodobom a dlhodobom horizonte rizikám v oblasti fiškálnej udržateľnosti. Séria fiškálnych opatrení s trvalým vplyvom, ktoré boli prijaté v priebehu posledných troch rokov – vrátane zníženia základu dane z príjmu fyzických osôb a niekoľko indexácií výdavkov na sociálne zabezpečenie nad úroveň štatutárneho minima – mal za následok zhoršenie štrukturálneho salda. V strednodobom až dlhodobom horizonte budú na fiškálnu udržateľnosť vyvíjané ďalšie tlaky, keďže bude dochádzať k nárastu nákladov na starnutie obyvateľstva. Očakáva sa, že predpokladané zdvojnásobenie indexu ekonomickej závislosti poproduktívnej zložky¹⁶ a obmedzenie veku odchodu do dôchodku po roku 2030 povedie k zvýšeniu výdavkov na dôchodky z 8,8 % HDP v roku 2030 na 11,4 % HDP do roku 2050. Okrem toho sa predpokladá, že verejné výdavky na zdravotnú starostlivosť a dlhodobú starostlivosť sa v dôsledku starnutia obyvateľstva do roku 2070 zvýšia o 0,9 percentuálneho bodu, resp. 1,7 percentuálneho bodu HDP. Medzi možné opatrenia na riešenie fiškálnej udržateľnosti v dlhodobom horizonte patrí úprava veku odchodu do dôchodku v súlade s nárastom strednej dĺžky života, poskytnutie stimulov na zvyšovanie miery účasti starších ľudí na trhu práce, obmedzenie predčasného odchodu do dôchodku, úprava mier indexácie dôchodkov a zvýšenie ponuky pracovnej sily s cieľom zabezpečiť vyššie príjmy pre dôchodkový systém.

¹⁶ Podľa správy o starnutí obyvateľstva z roku 2021, ktorú vydala Komisia v máji 2021.

- (29) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať do roku 2026. Vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Česka už prebieha, no hrozia určité oneskorenia. Česko predložilo jednu žiadosť o platbu, čo zodpovedá 37 mĺ'nikom a cieľom v pláne obnovy a odolnosti, a výsledkom bolo vyplatenie prostriedkov v celkovej hodnote približne 928 miliónov EUR. Na zabezpečenie včasného vykonania plánu sú potrebné ďalšie zlepšenia administratívnych kapacít a stanovenie priorít v oblasti kľúčových reforiem a investícií. Očakáva sa, že v roku 2023 dôjde k revízii plánu, do ktorého budú zapracované dodatky s cieľom začleniť novú kapitolu REPowerEU a zohľadniť zvýšenie nenávratnej podpory. V súlade s článkom 14 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2021/241 Česko 30. marca 2023 vyjadrilo zámer požiadať v rámci mechanizmu o dodatočnú úverovú podporu vo výške až do 11 miliárd EUR. Rýchle začlenenie novej kapitoly REPowerEU do plánu obnovy a odolnosti umožní financovať dodatočné reformy a investície na podporu strategických cieľov Česka v oblasti energetiky a zelenej transformácie. Pre úspešné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti, ako aj iných hospodárskych politík a politík zamestnanosti, ktoré presahujú rámec plánu, je naďalej dôležité systematické a účinné zapájanie miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov a iných relevantných zainteresovaných strán, čím sa má zabezpečiť všeobecná zodpovednosť za celkový program v danej oblasti politiky.
- (30) Komisia v roku 2022 schválila všetky programové dokumenty Česka v oblasti politiky súdržnosti. Kľúčom k dosiahnutiu zelenej a digitálnej transformácie, zvýšeniu hospodárskej a sociálnej odolnosti a dosiahnutiu vyváženého územného rozvoja v Česku je pokračovanie v urýchlennom vykonávaní programov politiky súdržnosti pri súčasnom zachovaní synergií a komplementarity s plánom obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU.
- (31) Popri hospodárskych a sociálnych výzvach, ktorými sa zaoberá plán obnovy a odolnosti a programy politiky súdržnosti, Česko čelí viacerým ďalším výzvam v oblasti bývania, energetickej politiky a zelenej transformácie.

- (32) Cenová dostupnosť nehnuteľností na bývanie v Česku bola za posledných päť rokov jednou z najhorších v Únii, pričom medzi jednotlivými regiónmi existujú výrazné rozdiely. Vysoký rast cien nehnuteľností na bývanie sťažil skupinám obyvateľov so strednými príjmami kúpu nehnuteľností. To prispelo k nárastu dopytu po prenájmoch, v dôsledku čoho sa zase znížila ich cenová dostupnosť. Obmedzený bytový fond sociálneho bývania navyše nedokáže uspokojiť dopyt všetkých nízkopriemerných a zraniteľných domácností (v roku 2020 predstavoval 0,4 % celkového bytového fondu v porovnaní s priemerom 7 – 8 % v Únii¹⁷) a existujúce príspevky na bývanie sa nevyužívajú v dostatočnej miere, čo je čiastočne spôsobené administratívnou záťažou, ostychom využívať tento druh pomoci a nedostatočnou informovanosťou. V dôsledku toho počet rodín, ktoré potrebujú bývanie, v posledných rokoch narastá, čo vedie k rastúcim nákladom pre verejný rozpočet a systém zdravotnej starostlivosti. Tieto už existujúce výzvy sa ešte viac prehĺbili v dôsledku pandémie COVID-19 a prílevu ľudí utekajúcich pred vojnou na Ukrajine. Dôležitým zdrojom pilotných projektov a financovania investícií do sociálneho bývania je naďalej financovanie politiky súdržnosti, čím sa prispieva k sociálnej ochrane a začleneniu. Na výraznejšie zlepšenie situácie však treba nájsť ďalšie zdroje financovania. Česku chýbajú právne predpisy a komplexný rámec pre oblasť sociálneho bývania, v dôsledku čoho je náročné koordinovať roztrieštené politiky v oblasti bývania a vymedziť zodpovednosti jednotlivých celoštátnych a regionálnych orgánov. K zvyšovaniu ponuky cenovo dostupného bývania, zabezpečeniu kontinuity a rozširovaniu takéhoto úsilia by mohlo prispieť stabilné a udržateľné financovanie z vnútroštátnych zdrojov a súčasné prijatie stimulov na rozsiahlejšie využívanie nájomného alebo družstevného bývania. Pre zvýšenie ponuky bývania, rekonštrukciu a renováciu existujúcich obytných jednotiek a využitie neobsadených obydľí by mala zásadný význam účinná koordinácia.

¹⁷ Databáza cenovo dostupného bývania Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), <http://oe.cd/ahd>.

- (33) Od začiatku ruskej invázie na Ukrajinu Česko reaguje na svoju veľkú závislosť od dovozu fosílnych palív z Ruska tým, že sa snaží diverzifikovať svoje dodávky plynu. Konkrétnym príkladom je to, že Česko prešlo od úplnej závislosti od dodávok ruského plynu najmä na využívanie diverzifikovaných dodávok plynu z Nórska a dovoz skvapalneného zemného plynu (LNG). Krajina však nezaznamenala zníženie spotreby fosílnych palív, v dôsledku čoho je vystavená vysokému riziku narušenia dodávok a prudkého nárastu cien, čo by malo zásadný negatívny vplyv na domácnosti a priemysel. Spotreba zemného plynu v Česku klesla v období od augusta 2022 do marca 2023 o 17 % v porovnaní s priemernou spotrebou plynu za rovnaké obdobie v predchádzajúcich piatich rokoch, čo presahuje stanovený cieľ zníženia o 15 %. Česko by mohlo pokračovať v úsilí o dočasné zníženie dopytu po plyne až do 31. marca 2024 v súlade s nariadením Rady (EÚ) 2022/1369¹⁸.
- (34) Zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov v Česku komplikujú najmä regulačné obmedzenia, postupy na získanie povolenia a obmedzená kapacita distribučnej sústavy. Česko pokročilo v riešení viacerých regulačných výziev, akými sú zrušenie potreby licencie na výrobu elektrickej energie a stavebného povolenia pre menšie fotovoltické zariadenia (do 50 kWp) a zmeny právnych predpisov na uľahčenie inštalácie. Treba však vyvinúť ďalšie úsilie na posilnenie postavenia energetických komunít a samospotrebitel'ov energie z obnoviteľných zdrojov, zavedenie jednotného kontaktného miesta pre obnoviteľné zdroje energie a zavedenie oblastí vhodných na podporu zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov tak, že sa podporí rozširovanie sústavy a flexibilita energetického systému (ako napríklad reakcia na strane spotreby alebo uskladňovanie), pričom kľúčovou v tomto ohľade bude inštalácia malých systémov a inteligentných meradiel. Regulačné reformy sústav by mali sprevádzať investície do rozširovania kapacity sústavy, podnecovania flexibility a zavádzania obnoviteľných zdrojov energie. Česko má navyše solídny priemyselný potenciál na výrobu ekologických technológií a mohlo by urýchliť investície do vývoja a rozširovania riešení, ktoré sú šetrné ku klíme a podporujú dekarbonizáciu, s cieľom dosiahnuť do roku 2050 nulovú bilanciu emisií.

¹⁸ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1369 z 5. augusta 2022 o koordinovaných opatreniach na zníženie dopytu po plyne (Ú. v. EÚ L 206, 8.8.2022, s. 1).

- (35) Prudký nárast cien energie v dôsledku ruskej útočnej vojny proti Ukrajine zdôraznil potrebu zlepšiť energetickú efektívnosť českého fondu budov a bojovať proti energetickej chudobe. Česko reagovalo tak, že spustilo programy týkajúce sa obytných budov a zaviedlo pomoc starším ľuďom a domácnostiam s nízkymi príjmami. Treba však vyvinúť väčšie úsilie na zlepšenie energetickej efektívnosti tak, že sa zlepší jej prístupnosť. To možno dosiahnuť uľahčením administratívneho prístupu domácností aj priemyslu k dotáciám, a to aj prostredníctvom budovania kapacít a zručností vo verejných orgánoch. Na to, aby si obyvateľstvo začalo uvedomovať potrebu a výhody spojené so znižovaním spotreby energie a aby sa jednotlivcom a priemyslu pomohlo získať ľahší prístup k dotáciám, sú potrebné aj informačné kampane a celoštátne špecializované poradenské služby. Česko musí okrem toho urýchliť zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pracovníkov, ktorým v súčasnosti chýbajú zručnosti potrebné na renováciu budov.
- (36) Zníženie závislosti Česka od fosílnych palív možno dosiahnuť aj prechodom na železničnú dopravu s nulovými emisiami a iné formy bezemisnej mobility. Zavádzanie vozidiel s nulovými emisiami a na budúcnosť orientovanej vysokokapacitnej infraštruktúry nabíjajúcich a čerpacích staníc však nenapreduje žiaducim tempom. Pokiaľ ide o reguláciu, východiskovým bodom na zabezpečenie priaznivých podmienok a odstránenie prekážok brániacich prechodu na bezemisnú mobilitu by mali byť revízia národného akčného plánu čistej mobility a súvisiace regulačné zmeny.

- (37) Nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností v odvetviach a povolaniach, ktoré sú kľúčové pre zelenú transformáciu, vrátane výroby, zavádzania a údržby emisne neutrálnych technológií, vytvára prekážky pri prechode na emisne neutrálne hospodárstvo. Kľúčom k zníženiu nedostatku požadovaných zručností a podpore začleňovania a prerozdelenia pracovnej sily sú kvalitné systémy vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré reagujú na meniace sa potreby trhu práce, a ciele opatrenia na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu. S cieľom uvoľniť nevyužitú ponuku pracovnej sily musia byť tieto opatrenia dostupné najmä pre jednotlivcov a v tých odvetviach a regiónoch, ktoré sú najviac ovplyvnené zelenou transformáciou. V roku 2022 bol v Česku zaznamenaný nedostatok pracovnej sily v siedmich povolaniach, ktoré si vyžadujú osobitné zručnosti súvisiace so zelenou transformáciou (napr. inštalatéri, pracovníci v oblasti montáže potrubí, elektrikári a elektromechanici)¹⁹.
- (38) Rada na základe posúdenia Komisie preskúmala konvergenčný program na rok 2023 a jej stanovisko²⁰ je zohľadnené v odporúčaní 1.

¹⁹ Na základe správy Európskej siete služieb zamestnanosti (EURES) o nedostatku a nadbytku pracovných síl za rok 2022, ktorú vypracoval Európsky orgán práce, t. j. údaje, ktoré predložili národné úrady pre koordináciu siete EURES. Požiadavky na zručnosti a znalosti vychádzajú z európskej taxonómie zručností, kompetencií a povolání (ESCO) v oblasti zručností pre zelenú transformáciu. Príklady sa analyzujú na základe podielu zelených zručností ESCO v príslušných odvetviach zelenej transformácie. Údaje nie sú porovnateľné medzi jednotlivými krajinami a zahŕňajú širokú škálu odvetví.

²⁰ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Česko v rokoch 2023 a 2024 prijalo opatrenia s cieľom:

1. zrušiť platné núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky čo najskôr v rokoch 2023 a 2024 a použiť súvisiace úspory na zníženie deficitu verejných financií; ak by si obnovené zvyšovanie cien energie vyžadovalo nové alebo pokračujúce podporné opatrenia, zabezpečiť, aby takéto podporné opatrenia boli zamerané na ochranu zraniteľných domácností a podnikov, fiškálne dostupné a aby sa nimi zachovali stimuly na úsporu energie;

zabezpečiť obozretnú fiškálnu politiku, najmä obmedzením nominálneho zvýšenia čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 najviac na 6,0 %²¹;

zachovať verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečiť účinné čerpanie grantov v rámci mechanizmu a účinné čerpanie iných fondov Únie, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu;

v období po roku 2024 pokračovať v realizácii strednodobej fiškálnej stratégie postupnej a udržateľnej konsolidácie v kombinácii s investíciami a reformami vedúcimi k vyššiemu udržateľnému rastu s cieľom dosiahnuť obozretnú strednodobú fiškálnu pozíciu;

zabezpečiť dlhodobú fiškálnu udržateľnosť verejných financií vrátane udržateľnosti dôchodkového systému;
2. urýchliť vykonávanie svojho plánu obnovy a odolnosti, a to aj zabezpečením primeraných administratívnych kapacít, a urýchlene sfinalizovať dodatok vrátane kapitoly REPowerEU s cieľom čo najrýchlejšie začať s jej vykonávaním; pokračovať v rýchlom vykonávaní programov politiky súdržnosti pri súčasnom zachovaní komplementarity a synergií s plánom obnovy a odolnosti;
3. posilniť poskytovanie sociálneho a cenovo dostupného bývania, a to aj prijatím osobitného legislatívneho rámca, zlepšením koordinácie medzi jednotlivými verejnými orgánmi a stimulovaním výstavby nových obytných jednotiek a renovácie existujúcich obytných jednotiek;

²¹ Čo podľa odhadov zodpovedá ročnému zlepšeniu štrukturálneho rozpočtového salda na rok 2024 vo výške najmenej 0,5 % HDP, ako sa uvádza v odôvodnení 24.

4. znížiť závislosť od fosílnych palív; zvýšiť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie prostredníctvom dodatočných investícií do elektrizačných sústav a priameho zavádzania kapacít energie z obnoviteľných zdrojov; zefektívniť postupy udeľovania povolení pre obnoviteľné zdroje energie a prispôsobiť sústavu tak, aby umožňovala prístup k obnoviteľným zdrojom energie, a to prostredníctvom dodatočných reforiem, odstránením obmedzení pre malé zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a zriadením jednotného kontaktného miesta, zvýšením flexibility sústav a vytvorením priaznivých podmienok pre energetické komunity; zvýšiť energetickú efektívnosť systémov diaľkového vykurovania a fondu budov stimulovaním hĺbkových renovácií a inštalácie obnoviteľných zdrojov tepla, uľahčením administratívneho prístupu domácností aj priemyslu k dotáciám a budovaním kapacít a zlepšovaním zručností vo verejných orgánoch; podporovať zavádzanie vozidiel s nulovými emisiami a zvýšiť dostupnosť vysokokapacitnej infraštruktúry nabíjajúcich a čerpacích staníc prostredníctvom nových reforiem, ktorými sa vytvoria priaznivé podmienky pre zavádzanie vozidiel a infraštruktúry a odstránia sa existujúce prekážky brániace ich zavádzaniu; zintenzívniť politické úsilie zamerané na poskytovanie a nadobúdanie zručností a kompetencií potrebných na zelenú transformáciu.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka
